

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 780
van **TINNE ROMBOUTS**
datum: 19 juni 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Watermaatschappijen - Afsluitingen - Voorkomen van waterlekken

De coronacrisis heeft een grote impact op verschillende domeinen van ons dagelijks leven. Daarnaast loopt ook het gewone leven nog door en is het debat over water zeer actueel. Het waterbeleid is onder meer door de impact van de coronacrisis een druk besproken onderwerp. Nu veel gezinnen af te rekenen krijgen met meer financiële perikelen, wordt het bijgevolg ook moeilijker om de energiefacturen te betalen.

Daarom werd bijvoorbeeld beslist dat zolang de strikte maatregelen van kracht zijn, er geen afsluitingen gebeuren van water, gas of elektriciteit. Dat is een van de maatregelen die de Vlaamse overheid neemt om de impact van de coronacrisis te beperken.

1. Hoeveel waterafsluitingen hebben er in 2019 en in 2020 (de maanden voorafgaand aan de coronacrisis) plaatsgevonden in Vlaanderen? Kan de minister deze cijfers opsplitsen per provincie? Hoe verhouden deze cijfers zich tegenover het aantal afsluitingen in 2018? Indien er nog geen cijfers beschikbaar zijn, is er een prognose voor 2019 en/of zijn er al conclusies mogelijk met het gelijkaardige warme zomerjaar 2018?
2. Kan de minister voor bovenstaande cijfers meedelen om welke redenen het water afgesloten werd (achterstallige betalingen, leegstaande gebouwen) en wat de gemiddelde grootte van de gezinnen was die geconfronteerd werden met een afsluiting?
3. Het verbod op het afsluiten van de watertoevoer werd ingevoerd tijdens de strikte maatregelen in het kader van de coronacrisis.
Is dit verbod nog altijd van kracht? Indien niet, vanaf welke datum is dit dan? Hoeveel afsluitingen zijn er gebeurd na afloop van de verbodsmaatregel?
4. Heeft de minister zicht op het aantal huishoudens bij wie het water in normale omstandigheden afgesloten zou worden, maar waar dit niet gebeurde omwille van het huidige verbod ten gevolge van de coronacrisis? Over hoeveel huishoudens gaat het?
5. Hoe werd de verbodsmaatregel gedurende de strikte maatregelen van de coronacrisis gehandhaafd? M.a.w., hebben alle watermaatschappijen zich er strikt aan gehouden? Zijn er meldingen van situaties waar het verbod niet werd nageleefd?
6. In hoeverre heeft de minister maatregelen uitgewerkt om te verhinderen dat een waterafsluiting zou kunnen gebeuren in de onmiddellijke nasleep van de coronacrisis?

7. Een van de grote oorzaken van onnodig waterverlies en hoger waterverbruik is dat de waterleidingen in veel (verouderde) gebouwen niet meer zijn aangepast aan de nieuwe noden.

Welk beleid voert de minister zodat we deze waterlekken kunnen voorkomen en leidingwater niet zomaar in de riolering terechtkomt?

8. Hoeveel liter aan grond- of drinkwater ging verloren door deze lekken en door de lekken in het rioleringsstelsel voor grond- en drinkwater? Graag een overzicht voor 2017, 2018 en 2019.
9. Er zijn grote verschillen merkbaar tussen de verschillende drinkwatermaatschappijen wat betreft die lekkages.

Wat zijn de oorzaken? Welke acties worden daartegen ondernomen?

10. Naast de zogenaamde permanente lekkages door een verouderd gebouwenstelsel of rioleringsnetwerk zijn er uiteraard ook occasionele lekken die verlies van water veroorzaken.

Zijn er cijfers beschikbaar over hoeveel lekken dit gaat? Graag een overzicht voor 2018 en 2019. Wat is het gemiddelde waterverlies (in m³) voor die lekken? Wat is de gemiddelde hersteltijd vanaf de aangifte van deze lekken?

ANTWOORD

op vraag nr. 780 van 19 juni 2020

van **TINNE ROMBOOTS**

1. De cijfers met het aantal afsluitingen worden jaarlijks door de VMM opgevraagd, verwerkt en gepubliceerd in het rapport Statistieken Toepassing Algemeen Waterverkoopreglement. De cijfers voor 2018 kan u terugvinden in het rapport dat gepubliceerd is op de website van de VMM via [deze link](#).

Voor de cijfers van 2019 loopt de validatie nog. De cijfers voor 2020 worden pas volgend jaar gerapporteerd aan de VMM.

2. De cijfers van 2019 zijn nog niet gepubliceerd. Die van 2020 zijn nog niet ter beschikking.
3. Het verbod gekoppeld aan de strikte maatregelen door corona is van kracht tot 17 juli 2020.

Het is mijn stellige overtuiging dat afsluitingen van de drinkwatervoorziening tot een absoluut minimum moeten worden teruggebracht. Dit geldt uiteraard des te meer in tijden van Corona, waarin iedereen de mogelijkheid moet hebben om op een hygiënische manier te leven.

Ik sluit niet uit dat het mogelijk aangewezen is om het verbod op afsluiting langer aan te houden. Het is hierin van belang het verloop van de Corona-crisis op te volgen en hierover advies in te winnen bij de gezondheidsexperts. Ik wil echter niet vooruitlopen op de feiten.

4. De maatschappijen werden bevraagd. Zij geven volgende antwoord. De brieven zijn uitgestuurd naar de klanten voor de coronacrisis met de aankondiging dat bij geen betaling er kan overgaan worden tot begrenzing of afsluiting. Deze debietbeperkingen of afsluitingen zijn niet doorgestaan omwille van de coronacrisis. Een inschatting geven van hoeveel klanten onder 'normale omstandigheden' zouden afgesloten worden, is erg moeilijk te maken. Dit omdat nog veel klanten voor het verstrijken van de termijn reageren en zij een betaling uitvoeren of opteren voor een afbetaalplan. Cijfers geven over wat had 'kunnen zijn', rekening houdend met de nieuwe procedure om eerst over te gaan tot begrenzen, is daarom niet mogelijk.
5. Er zijn geen meldingen van overtredingen gedaan bij de toezichthouder drinkwater (VMM).
6. Voor de periode na de coronacrisis heb ik geen nieuwe maatregelen uitgewerkt. De huidige bescherming die er is om afsluitingen te voorkomen en die vastgelegd is in het [Algemeen Waterverkoopreglement](#), is mijn inziens voldoende uitgewerkt.

Het instrument debietsbegrenzing is dit jaar ingevoerd en heeft als doel om het aantal afsluitingen verder te verlagen. De procedure bepaalt hier dat bij een wanbetalingsdossier dat aan de LAC wordt voorgelegd, geen advies tot afsluiting meer gegeven kan worden zonder dat eerst het instrument begrenzing is ingezet. De begrenzing houdt in dat er minimaal 50 liter water per uur wordt geleverd, net om te garanderen dat aan de hygiënische basisvereisten kan worden voldaan.

Ook de procedures tot heraansluiting en tot wegname van de debietsbegrenzing gelden ongeacht de omstandigheden en zijn wettelijk vastgelegd in het Algemeen Waterverkoopreglement. Deze procedures zijn er expliciet op gericht de heraansluiting of de wegname van de debietsbegrenzing zo snel en zo vlot mogelijk te laten verlopen.

7. Aangezien uw vraag verwijst naar leidingen "in (verouderde) gebouwen", ga ik in dit antwoord verder in op het voorkomen van waterlekken in het huishoudelijk leidingnet.

Verschillende lekken zijn mogelijk. Zo zijn er zichtbare lekken zoals een druppende kraan en een WC die doorloopt. Dit water loopt ongebruikt naar de riolering.

Een kapotte leiding kan een zichtbaar lek zijn, en zal wellicht snel hersteld worden. De kapotte leiding kan ook een verborgen lek zijn. Te herkennen aan hoger verbruik.

Dit lekkende water komt niet altijd in de riolering terecht. Bij een lek in de waterleiding die in de zandbed van de vloer ligt, kan het water infiltreren naar het grondwater.

Wat is nu al in de wetgeving opgenomen:

- mogelijkheid van een gratis controleonderzoek, waarbij een medewerker van de drinkwatermaatschappij een onderzoek ter plaatse doet om de mogelijke oorzaak van het verhoogd verbruik aan te geven. Dergelijke controleonderzoek is gratis van zodra het meerverbruik, herrekend op jaarbasis, minimum 50% en minstens 100 m³bedraagt.
- bij een verborgen lek met een meerverbruik dat, herrekend op jaarbasis, het gemiddelde jaarverbruik met minstens 50 % overschrijdt of minimaal 100 m³ bedraagt kan je een minnelijke schikking aanvragen bij je drinkwatermaatschappij.
- de waterscanner checkt op meerverbruik en lekken

De uitrol van de digitale meters zal zeker een meerwaarde hebben in het voorkomen van grote lekken. Bij een hoger dan normaal verbruik zal de meter een melding / alarm doorsturen.

Ik wil ook nog wijzen op de info te vinden op de website van de VMM:

- op het deel bouwen voor de architecten en doe het zelfver / sanitaire installateurs
- op het deel waterfactuur over de opbouw van de waterfactuur, bespreking van de tarief, gemiddeld tarief, gemiddeld verbruik
- een campagne website Goed geregeld = geld gespaard met bijhorende brochure
- een specifieke onderdeel van de site voor de OCMW medewerkers die mee instaan voor de organisatie van de LAC water

8. Cijfers over de lekken in de verouderde huizen zijn er niet. Het rioleringssysteem is geen gesloten netwerk, hierdoor is het niet mogelijk is om te begroten hoeveel water vanuit lekken in verouderde huizen in het afvalwater terecht komen en van daaruit verloren gaat door lekken of hoeveel grondwater of drinkwater insijpelt in een riool.
9. Verschillende oorzaken zijn mogelijk. Het niet-geregistreerde verlies wordt beïnvloed door:
- densiteit van de aftakkingen,
 - geografische en geofysische omstandigheden (hellend of vlak terrein, klei- of zandgrond ...),
 - druk,
 - vervangingsritme.

De watermaatschappijen starten actieprogramma's om hun lekverliezen terug te dringen.

10. In het rapport Statistieken algemeen waterverkoopreglement worden cijfers gepubliceerd van het aantal controleonderzoeken die gebeurd zijn en het aantal minnelijke schikkingen voor abnormaal hoog verbruik die zijn aangevraagd en toegekend.

U vindt deze cijfers in het rapport dat gepubliceerd is op de website van de VMM.

Zoals hierboven gesteld zijn de cijfers voor 2019 nog niet beschikbaar.

Zoals al aangehaald in het antwoord op vraag 8, is een rioleringssysteem geen gesloten netwerk. Een lek in een riool wordt meestal pas vastgesteld naar aanleiding van een onderzoek naar een vastgestelde grondverzakking. Cijfers over lekken in riool worden niet systematisch bijgehouden.